Gemeente Meppel

Raadsvoorstel

Agendapunt	Vertrouwelijkheid	Datum vastgesteld	Registratienummer
[door griffie]]	Openbaar	[college/Agenda'cie]	3814510

Onderwerp
Beschikbaar stellen decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken 2027

Voorgesteld raadsbesluit
1. De ontvangen decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken 2027 van € 111.679 beschikbaar te stellen voor het lokale bibliotheekwerk.
2. De begroting 2027 hierop te wijzigen conform de begrotingswijziging in de bijlage.

Inleiding en context
In de septembercirculaire 2026 is voor de gemeente Meppel een decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken van € 111.679 opgenomen voor het jaar 2027. Het doel van deze uitkering is gemeenten in staat te stellen om te voldoen aan de aankomende wijzigingen in het Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Deze wetswijziging verplicht gemeenten te zorgen voor toegankelijke bibliotheekvoorzieningen binnen redelijke afstand voor inwoners. Daarnaast krijgen gemeenten een wettelijke verantwoordelijkheid voor het in stand houden van een volwaardige bibliotheekvoorziening.

Aanvankelijk zou de gewijzigde wet in werking treden op 1 januari 2027. Omdat dit is uitgesteld verstrekt het Rijk voor 2027, net als in 2025 en 2026, een decentralisatie-uitkering aan gemeenten ter voorbereiding op de nieuwe verantwoordelijkheden. De gemeenteraad heeft op 28 november 2024 besloten om het budget voor Openbare Bibliotheken in 2025 en 2026 te verhogen met de decentralisatie-uitkering die het Rijk in die jaren ter beschikking stelde. Het voorliggende voorstel sluit aan bij deze eerder vastgestelde lijn.

Beoogd effect
Zorgen voor een toekomstbestendige, toegankelijke en kwalitatief goede bibliotheekvoorziening voor alle inwoners van Meppel, passend bij de wettelijke zorgplicht uit de gewijzigde Wsob.

Toelichting en argumenten
1.1. De middelen zijn door het Rijk beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de gewijzigde Wsob.
De decentralisatie-uitkering heeft als doel gemeenten in staat te stellen invulling te geven aan hun verantwoordelijkheid voor toegankelijke bibliotheekvoorzieningen binnen redelijke afstand van inwoners. Het beschikbaar stellen van de middelen voor het bibliotheekwerk sluit direct aan bij het doel van de uitkering.

1.2. De middelen dragen bij aan de verdere ontwikkeling van het bibliotheekwerk in Meppel.
De bibliotheek vervult een belangrijke maatschappelijke rol op het gebied van lezen, basisvaardigheden, digitale inclusie en ontmoeting. De aanvullende middelen maken

het mogelijk deze functies te behouden en de gemeente voor te bereiden op de nieuwe wettelijke verplichtingen.

1.3. Het voorstel sluit aan bij de in 2025 en 2026 ingezette koers
De gemeenteraad heeft op 28 november 2024 besloten de decentralisatie-uitkeringen voor openbare bibliotheken in 2025 en 2026 toe te voegen aan het budget Openbare Bibliotheken. (Zie raadsbesluit 2006732.) Met dat besluit heeft de raad uitgesproken dat de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden ingezet voor het doel waarvoor deze zijn verstrekt: het versterken van het lokale bibliotheekwerk en de voorbereiding op de wettelijke zorgplicht. Het beschikbaar stellen van de uitkering voor 2027 sluit aan bij deze eerder ingezette lijn en zorgt voor continuïteit in de ontwikkeling van het bibliotheekwerk in de gemeente Meppel.

2.1. Om de decentralisatie-uitkering in te kunnen zetten, moet dit bedrag worden opgenomen in de begroting 2027-2030.
De middelen uit de septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds zijn niet opgenomen in de begroting 2027-2030. Door middel van begrotingswijziging wordt de begroting hier voor dit onderdeel op aangepast. Het gaat om een budgetneutrale wijziging: zowel de lasten als de baten worden met € 111.679 verhoogd.

Kanttekeningen en alternatieven

1.1. De decentralisatie-uitkering is niet geoormerkt.
De middelen maken onderdeel uit van het gemeentefonds en zijn daarmee formeel vrij besteedbaar. Het Rijk heeft echter expliciet aangegeven dat de uitkering bedoeld is voor versterking van het lokale bibliotheekwerk en voorbereiding op de wettelijke zorgplicht. Het beschikbaar stellen van de middelen voor bibliotheekwerk sluit daarom aan bij het doel van de uitkering.

1.2. De definitieve invoeringsdatum van de gewijzigde Wsob staat nog niet vast.
De parlementaire behandeling van de wetswijziging loopt nog. De richting van het beleid is echter helder: gemeenten krijgen een wettelijke verantwoordelijkheid voor een volwaardige en toegankelijke bibliotheekvoorziening. In 2025 en 2026 ontving de gemeente Meppel reeds een decentralisatie-uitkering voor hetzelfde doel, die door de raad aan het bibliotheekbudget is toegevoegd.

Financiële middelen en effecten
De decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken van € 111.679 wordt door het Rijk beschikbaar gesteld voor het jaar 2027. Deze uitkering is opgenomen in de septembercirculaire 2026 van het gemeentefonds en is nog niet meegenomen in de programmabegroting 2027-2030. Via de begrotingswijziging wordt voorgesteld het budget Openbare Bibliotheken te verhogen met als dekking de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Integrale afstemming
Beleidsadviseur Sociaal domein
Financieel adviseurs Sociaal domein

Communicatie en participatie

Na vaststelling door de gemeenteraad wordt de uitkomst aan Biblionet Drenthe gecommuniceerd.

Uitvoering / vervolgproces
Het bedrag wordt meegenomen in de beschikking voor het bibliotheekwerk in 2027.

Bijlagen
1. Raadsbesluit ‘Beschikbaar stellen decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken 2027’
2. Begrotingswijziging ‘Beschikbaar stellen decentralisatie-uitkering Openbare Bibliotheken 2027’

Achterliggende stukken
Septembercirculaire 2026 gemeentefonds
Raadsbesluit 2006732, dd. 28 november 2024

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
A.J. Kastelein	A. Maathuis